

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 226-24-45, факс: (044) 289-00-98 Е-mail: info@mlsp.gov.ua, Код ЄДРПОУ 37567866, реєстраційний рахунок 35213015078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

№ _____
На № 452/784 від 20.03.2019

**Народному депутату України
Констанкевич І. М.**

Про соціальний захист дітей війни

Шановна Ірино Мирославівно!

Міністерство соціальної політики разом із Міністерством фінансів і Міністерством аграрної політики та продовольства на виконання доручення Прем'єр-міністра України Гройсмана В. Б. від 02.04.2019 № 10956/1/1-19 розглянуло Ваш депутатський запит, оголошений на засіданні Верховної Ради України 22.03.2019, щодо забезпечення соціального захисту дітей війни та повідомляє.

Згідно з даними Єдиного державного автоматизованого реєстру осіб, які мають право на пільги, станом на 01.01.2019 в Україні обліковується 2 702 465 дітей війни та 393 941 учасник війни.

Відповідно до статей 5 і 6 Закону України „Про соціальний статус дітей війни” від 18.11.2004 № 2195-IV (далі – Закон № 2195) діти війни мають право:

на 25-відсоткову знижку при платі за користування комунальними послугами (газом, електроенергією тощо) у межах середніх норм споживання за умови, якщо розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України;

на стаціонарну медичну допомогу в госпіталях ветеранів війни та військово-медичних закладах охорони здоров'я (госпіталях) (для дітей війни, які є особами з інвалідністю). Госпіталізація проводиться при відповідних показаннях та за наявності вільних місць;

на встановлення підвищення (у порядку та розмірах, визначених Кабінетом Міністрів України) до пенсії або щомісячного довічного грошового утримання чи державної соціальної допомоги, що виплачується замість пенсії (для дітей війни, крім тих, на яких поширюється дія Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” від 22.10.1993 № 3551-ХІІ (далі – Закон № 3551);

на першочергове відведення земельних ділянок для індивідуального житлового будівництва, садівництва та городництва.

Пільги, визначені Законом № 2195, реалізуються нижчезазначених нормативно-правових актів.

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
7789/0/2-19/29 від 17.04.2019

4

Порядком фінансування видатків місцевих бюджетів на здійснення заходів з виконання державних програм соціального захисту населення за рахунок субвенцій з державного бюджету, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 04.03.2002 № 526, визначено відповідно до статті 102 Бюджетного кодексу України (далі – Бюджетний кодекс) механізм фінансування видатків місцевих бюджетів на реалізацію заходів з виконання державних програм соціального захисту населення, зокрема, щодо надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання та водовідведення, квартирної плати, вивезення побутового сміття та рідких нечистот, придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу (далі – житлово-комунальні послуги).

Відповідно до статей 89 і 102 Бюджетного кодексу видатки на пільги окремим категоріям громадян, у тому числі дітям війни, з оплати житлово-комунальних послуг враховуються щорічно в загальному обсязі відповідної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на державні програми соціального захисту.

Розпорядниками коштів місцевих бюджетів на реалізацію заходів з виконання державних програм соціального захисту є управління праці та соціального захисту населення, які ведуть персоніфікований облік отримувачів пільг, розподіляють отримані кошти за видами витрат і проводять відповідні розрахунки, в тому числі за надані пільги дітям війни.

Бюджетною програмою КПКВК 3511150 „Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), вивезення побутового сміття та рідких нечистот” у 2015 році було передбачено 17 994,9 млн грн, у 2016-му – 44 120,0 млн грн, у 2017-му – 69 740,5 млн грн, у 2018-му – 69 976,5 млн гривень.

На 2019 рік за бюджетною програмою КПКВК 2511220 „Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), управління багатоквартирним будинком, поводження з побутовими відходами (вивезення побутових відходів) та вивезення рідких нечистот, внесків за встановлення, обслуговування та заміну вузлів комерційного обліку води та теплової енергії, абонентського обслуговування для споживачів комунальних послуг, що надаються у багатоквартирних будинках за індивідуальними договорами” заплановано видатки в розмірі 35 095,6 млн гривень.

Відповідні кошти спрямовуються на житлові субсидії та пільги усім пільговим категоріям громадян залежно від видів послуг, якими вони користуються, тому надати інформацію про розміри витрат з державного бюджету в період із 2015-го по 2018 рік та планові витрати на 2019 рік, зокрема, на пільги дітям війни неможливо.

Згідно із Законом України „Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України” від 28.12.2014 № 76-VIII (далі – Закон № 76) з 01.07.2015 пільги з оплати житлово-комунальних послуг окремим категоріям громадян (у тому числі дітям війни) надаються за

умови, якщо розмір середньомісячного сукупного доходу сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу (у 2015 році – 1 710 грн, у 2016-му – 1 930 грн, у 2017-му – 2 240 грн, у 2018-му – 2 470 грн, у 2019-му – 2 690 грн), у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Постановою Кабінету Міністрів України від 04.06.2015 № 389 затверджено Порядок надання пільг окремим категоріям громадян з урахуванням середньомісячного сукупного доходу сім'ї (далі – Порядок).

Відповідно до Порядку, якщо середньомісячний дохід сім'ї пільговика в розрахунку на одну особу перевищує величину доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу, структурний підрозділ з питань соціального захисту населення письмово інформує пільговика про те, що він не має права на отримання пільг і може звернутися за житловою субсидією.

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2011 № 1381 „Про підвищення рівня соціального захисту найбільш вразливих верств населення” (зі змінами) (далі – Постанова № 1381) дітям війни, крім тих, на яких поширюється дія Закону № 3551 та Закону України „Про жертви нацистських переслідувань”, до пенсії або щомісячного довічного грошового утримання чи державної соціальної допомоги, що виплачується замість пенсії, підвищення, передбачене статтею 6 Закону № 2195, виплачується в розмірі 66,43 гривні починаючи з 01.01.2012.

Згідно з частинами першою та другою статті 23 Бюджетного кодексу будь-які бюджетні зобов'язання та платежі з бюджету проводяться лише за наявності відповідного бюджетного призначення, встановленого законом про Державний бюджет України на відповідний рік.

Законом України „Про Державний бюджет України на 2019 рік” виплату підвищення дітям війни передбачено в розмірах, установлених Постановою № 1381.

Земельні відносини регулюються Конституцією України та Земельним кодексом України (далі – Земельний кодекс), а також прийнятими відповідно до них нормативно-правовими актами.

Відповідно до частини першої статті 116 Земельного кодексу громадяни набувають права власності на земельні ділянки із земель державної або комунальної власності за рішенням органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування в межах їхніх повноважень, визначених Земельним кодексом.

Повноваження органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо передання земельних ділянок у власність або користування визначено статтею 122 Земельного кодексу.

Відповідно до Закону № 76 з 01.06.2015 окремі категорії громадян, у тому числі діти війни, втратили право на пільговий проїзд.

Разом з тим відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 17.05.1993 № 354 „Про безплатний проїзд пенсіонерів на транспорті загального користування” діти війни можуть використовувати право на пільговий проїзд у наземному транспорті та на приміських маршрутах як пенсіонери за віком.

Із 01.01.2017 відповідно до прийнятих Верховною Радою України змін до Бюджетного кодексу видатки на відшкодування витрат за пільговий проїзд громадян окремих категорій віднесено до визначених статтею 91 Бюджетного кодексу видатків місцевих бюджетів, що можуть проводитися з усіх місцевих бюджетів.

В умовах поглиблення децентралізації влади та розширення повноважень органів місцевого самоврядування місцеві органи виконавчої влади, які володіють ситуацією на місцях та можуть оперативно впливати на її зміну, мають можливість самостійно визначати обсяг надання пільгових послуг, забезпечуючи контроль за ефективним і цільовим використанням коштів на цю мету.

Водночас повідомляємо, що дітям війни може бути встановлено статус учасника війни як трудівникам тилу відповідно до пункту 2 статті 9 Закону № 3551, згідно з нормами якого учасниками війни вважаються особи, які в період Другої світової війни працювали в тилу на підприємствах, в установах, організаціях, колгоспах, радгоспах, індивідуальних сільських господарствах, на спорудженні оборонних рубежів, заготівлі палива, продуктів, переганяли худобу, навчались у цей період у ремісничих, залізничних училищах, школах і училищах фабрично-заводського навчання та інших закладах професійно-технічної освіти, на курсах професійної підготовки або під час навчання в школах, вищих і середніх спеціальних навчальних закладах працювали в народному господарстві та на відбудові об'єктів господарського і культурного призначення.

До учасників війни належать також особи, які в період Другої світової війни працювали на територіях, що після 1944 року ввійшли до складу колишнього Союзу РСР.

Особам, які народилися до 31.12.1932 включно і з поважних причин не мають можливості подати документи, що підтверджують факт роботи в період війни, статус учасника війни може бути встановлено за поданням відповідних комісій у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 26.04.1996 № 458 „Про комісії для розгляду питань, пов'язаних із встановленням статусу учасника війни, відповідно до Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” комісії для розгляду питань, пов'язаних з установленням статусу учасника війни відповідно до пунктів 2 і 13 статті 9 Закону № 3551, створюються, зокрема, місцевими державними адміністраціями і виконавчими комітетами.

Перелік пільг для учасників війни визначено статтею 14 Закону № 3551.

Особам, які мають право на пільги відповідно до Закону № 2195 та Закону № 3551, пільги надаються за їхнім вибором згідно з одним із зазначених законів.

Крім того, діти війни, яким установлено інвалідність, мають право на пільги, передбачені Законом України „Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні”.

Обсяг пільг для осіб різних пільгових категорій визначається відповідно до значущості їхніх заслуг та з дотриманням засад соціальної справедливості.

Питання підвищення рівня соціального захисту та пенсійного забезпечення дітей війни має вирішуватися комплексно в межах чинного законодавства з урахуванням соціальної спрямованості політики Уряду, соціально-економічного

становища країни та збалансування додаткових видатків із наявними бюджетними ресурсами.

Разом з тим Законом України „Про місцеве самоврядування в Україні” передбачено, що органи місцевого самоврядування можуть установлювати за рахунок власних коштів і благодійних надходжень додаткові до передбачених законодавством гарантії щодо соціального захисту населення, порядок надання яких визначається цими органами.

З повагою
Міністр

А. Рева

